

Tárgytematika / Course Description**Gépek üzemtana****GKLB_MGTM004****Tárgyfelelős neve /****Teacher's name:** Hadas-Rapi Ádám**Félév / Semester:** 2021/22/2**Beszámolási forma /****Assesment:** Folyamatos számonkérés**Tárgy heti óraszám /****Teaching hours(week):** 0/0/0**Tárgy féléves óraszám /****Teaching hours(sem.):** 15/0/0**OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE**

A tantárgy anyagának feldolgozása során a hallgatók először megismerkednek a különböző egyszerű gépek üzemvitelével kapcsolatos általános jellemzőkkel. Ezt követően, ezen ismeretekre, valamint hő- és áramlástan ismereteikre támaszkodva, elsajátítják a gyártási/szolgáltatási tevékenységeket közvetlenül vagy közvetve támogató, ill. az energetikai iparban alkalmazott legfontosabb hő- és áramlástechnikai gépek és berendezések működésének alapelveit, meghatározó üzemtani jellemzőit és ezek alapján az energiafogyasztásuk, ill. energiatermelésük meghatározásának alapszámításait.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION**A tananyag feldolgozásának tervezett ütemezése****I. online konzultáció**

A félévi követelmények áttekintése.

Teljesítmény és hatásfok. Veszteségek a gép üzemében. A hatásfok és a terhelés. A gép üzem indulástól megállásig. Foronómiai görbék. Többfokozatú indítás. A gép jelleggörbéje munkapontja, üzemének szabályozása és annak vesztesége.

Az I. HF elkészítésével kapcsolatos útmutatás.

II. online konzultáció

Szivattyúk és ventilátorok. Víz- és szél-turbinák. Volumetrikus gázsűrítők. Felületi hőcserélők.

A II. HF elkészítésével kapcsolatos útmutatás.

III. online konzultáció

Kalorikus gépek. Gázturbinák. Hűtőberendezések és hőszivattyúk. Szellőzés és klímatechnika. Villamosenergia termelés.

A III. HF elkészítésével kapcsolatos útmutatás.

IV. online konzultáció

Szabad konzultáció/feladatmegoldás a hallgatói igények szerint a teljes félévi anyagból. A hallgatói igényeket a konzultáció napját megelőző napig kell beküldeni az oktatóhoz.

A mérési jegyzőkönyv elkészítésével kapcsolatos útmutatás.

V. online konzultáció

Szabad konzultáció/feladatmegoldás a hallgatói igények szerint a teljes félévi anyagból. A hallgatói igényeket a konzultáció napját megelőző napig kell beküldeni az oktatóhoz.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESMENT'S METHOD

A félévközi munka

1. Gyakorló zárthelyik

A félév végi ZH-ra történő felkészülésként a szorgalmi időszakban három, együttesen a tárgy teljes anyagát felölelő, gyakorló ZH megírására van lehetőség. A gyakorló ZH-k megírása a SzE-learning felületen (<https://szelearning.sze.hu>) történik. Az egyes gyakorló ZH-k anyaga és időpontja a következő:

- I. gyakorló ZH; A gép üzemével kapcsolatos alapismeretek; 2022.02.26. (szombat) reggel 8 órától.
- II. gyakorló ZH; Áramlástechnikai gépek, felületi hőcserélők, volumetrikus kompresszorok; 2022.03.26. (szombat) reggel 8 órától.
- III. gyakorló ZH; Gőz- és gázturbinák, gőz körfolyamatok, klíma berendezések; 2022.04.30. (szombat) reggel 8 órától.

Egy-egy gyakorló ZH korlátlan számban újraírható a fent megjelölt kezdési időpont után, egészen a szorgalmi időszak végéig. A gyakorló ZH-k a külön létrehozott **Gyakorló ZH-k** témánál találhatók meg.

A gyakorló ZH-k 2-2 számfeladatot és 4-4 teszt jellegű elméleti kérdést tartalmaznak. A feladatokkal max. 10-10 pontot az elméleti kérdésekkel max. 2-2 pontot lehet szerezni, tehát ZH-ánként max. 28 pontot lehet elérni. Sikeresnek tekintheti a hallgató a vizsgafelkészülését, ha az egyes gyakorló ZH-kat legalább 14 pontos eredménnyel képes, ismételten teljesíteni.

2. Házi feladatok

A félév során három összefüggő számfeladatot lehet megoldani és határidőre beadni, fakultatív jelleggel, **bónusz** pontok megszerzése érdekében:

- I. HF: Vasúti járműfüzér mozgásállapotának elemzése indulástól a megállásig (kód:HF_01). Beadási határidő: SzE-Learningon kihírdetve
- II. HF: Áramlástani elven működő szivattyú kiválasztása (kód:HF_02). Beadási határidő: SzE-Learningon kihírdetve.
- III. HF: Kétfokozatú dugattyús kompresszor üzemtani vizsgálata (kód:HF_03). Beadási határidő: SzE-Learningon kihírdetve

A házi feladatok leírása, a megoldáshoz szükséges, ill. felhasználható dokumentumok, a HF leírásokhoz történő hozzáférhetőségek kezdete a SzE-learning felületen a kurzus heti bontásánál található meg.

Az egyes kidolgozott HF-okat tartalmazó egy-egy db szöveges fájlt a SzE-learning felületen kell feltölteni a külön létrehozott **HF/JKV beadás** feltöltési pontnál, .doc, .docx, .pdf, .ppt vagy .pptx formátumban. Amennyiben a feladat kidolgozásához MS Excel táblázatkezelőt használt, úgy ezt a fájlt is fel kell tölteni .xls vagy .xlsx formátumban.

A feltöltésre kerülő fájl/fájlok neve a következő szerkezetű legyen:

a feladat kódja_a hallgató neve_a hallgató NEPTUN kódja

A feltöltésre kerülő szöveges dokumentum nyitó lapján szerepeljenek a következő adatok:

- a házi feladat megnevezése és kódja,
- a házi feladat készítőjének neve és NEPTUN kódja

A feladatokra maximum 6-6 pontot lehet kapni, tehát a három HF-tal összesen 18 pontot lehet gyűjteni.

Házi feladatot csak a megjelölt módon és időpontokig lehet beadni.

A végső beadási határidők elmulasztása semmilyen módon sem pótolható, és az adott feladatra értékelés nem kapható.

3. Laboratóriumi mérési jegyzőkönyv

A félévben a Tanszék laborjában (L2/6) található mérőberendezésen áramlástani szivattyúkkal kapcsolatosan elvégzett öt különböző mérés egyikének adatait lehet feldolgozni egy jegyzőkönyvben és határidőre beadni, fakultatív jelleggel, **bónusz** pontok megszerzése érdekében.

A házi feladatok leírása, a megoldáshoz szükséges, ill. felhasználható dokumentumok, valamint az elkészítéssel foglalkozó tematikus konzultációs időpontja és helyszíne a SzE-learning felületen

hozzáférhető.

Az egyes mérési sorozatokat tartalmazó - Excel táblázatkezelővel megnyitható - .csv kiterjesztésű adatfájlok, a mérőberendezést bemutató és mérések leírását tartalmazó Mérési útmutató a SzE-learning felületen, a kurzus tematikus bontásánál található meg.

A mérési jegyzőkönyv elkészítésével maximum 6 pont szerezhető.

A mérési jegyzőkönyvként egyetlen szöveges dokumentum (.doc, .docx, .pdf, .ppt vagy .pptx formátumban) tölthető fel. Mellékletként fel kell tölteni azt az MS Excel fájlt (.xls vagy .xlsx formátumban), melynek első lapján az eredeti .csv kiterjesztésű fájlban rögzített adatok legyenek, változtatás nélkül, a további lapokon pedig a szöveges fájlban megtalálható kiértékelési eredmények háttér munkái legyenek megtalálhatók.

A feltöltésre kerülő fájlok neve a következő legyen:

JKV_'méréskód'_ 'a hallgató neve'_ 'NEPTUN kód'

Méréskód alatt a mérési útmutatóban az elvégzendő mérésekkel foglalkozó 7. fejezet megfelelő alfejezetének (*csak az alfejezetnek!*) a sorszáma, tehát 1; 2; 3; 4 vagy 5 értendő!

Az elkészített jegyzőkönyvet tartalmazó egy db szöveges fájlt és a melléklet Excel fájlt a SzE-learning felületen külön létrehozott **HF/JKV beadás** feltöltési pontnál kell beadni a SzE-Learningon kihirdetett határidőig.

A jegyzőkönyv nyitó lapján szerepeljenek a következő adatok:

- a mérés megnevezése és kódja,
- a mérés időpontja,
- a mérési jegyzőkönyv készítőjének neve és NEPTUN kódja.

A mérési jegyzőkönyvre maximum 6 pontot lehet kapni.

A mérési jegyzőkönyvet csak a megjelölt módon és időpontig lehet beadni. A végső beadási határidő elmulasztása semmilyen módon sem pótolható.

4. A HF és a mérési jegyzőkönyv értékelésének szempontjai és szabályai

A HF/mérési jegyzőkönyv értékelése elvi helyesség, pontosság és kidolgozottság/külalak alapján történik. HF-ra/mérési jegyzőkönyvre kapott pontszám nem javítható.

Nem bocsátható érdemi értékelésre a HF/mérési jegyzőkönyv és annak pontszáma zérus, ha a mérési jegyzőkönyv nem a hallgató számára előírt mérésről szól, ill. a HF elkészítése során a hallgató, akár egyetlen egy kiinduló adat tekintetében, nem a számára előírt adatokkal számolt.

Az értékelésre bocsátható HF-ra/jegyzőkönyvre megállapított pontszámot a következő esetekben az alább megjelölt pontlevonással/pontlevonásokkal sújtom:

- nem az előírt elnevezésűek a beadott fájlok – 1 pont/fájl,
- használt, de be nem adott excel fájl – 3 pont,
- a beadott HF/jegyzőkönyv nyitó lapja nem az előírásnak megfelelő adattartalmú – 1 pont.

Amennyiben két vagy több hallgató beadott HF-a/mérési jegyzőkönyve olyan mértékben egyezik meg felépítésében, szövegezésében és kidolgozásában, hogy annak alapján gyanítható, hogy az egyik a másik másolata, vagy részbeni másolata, akkor valamennyi érintett munka értékelése zérus.

A korábbi félévekben (esetlegesen a *Hő- és Áramlástan Gépei; NGB_AG011_1 tárgy teljesítése során*) elkészített házi feladatok vagy mérési jegyzőkönyv pontszámának beszámítását elektronikusan, a tantárgy SZE-learning oldalán kihirdetett módon lehet kérni, ha az adott pontszám legalább az elérhető maximum 50 %-a. A beszámításra vonatkozó kérést legkésőbb 2021.09.19. (vasárnap) éjfélig lehet leadni! A kérdésben meg kell jelölni, hogy melyik félévben történt a HF/mérési jegyzőkönyv beadása!

A pontbeszámítás kérésére előírt határidő után semmilyen indokkal sem lehet pontbeszámítást kérni vagy kapni, ill. megkért pontbeszámítást lemondani.

5. A félévvégi aláírás és a vizsgára bocsátás feltétele

A tárgy folyamatos számonkérésű és így az aláírás megszerzéséhez nem kapcsolódik követelmény.

6. A félévi zárthelyi (ZH) és az érdemjegy meghatározásának módja

Az érdemjegy meghatározása a három **beadott feladat alapján** elért pontszám szerint történik.

Mindhárom beadandó feladat elkészítésére 75 perc áll rendelkezésükre és egy-egy alkalommal 4 számfeladatot kell megoldani, és 5 elméleti kérdést kell megválaszolni. A feladatok megoldásával 10-10 pontot, az elméleti kérdések megválaszolásával 2-2 pontot lehet szerezni, azaz beadandónként maximum 50-50 pontot lehet elérni.

A feladat teljesítése sikeres, ha annak eredménye legalább 25 pont.

A beadandó feladat során a számfeladatok megoldásakor a kapott eredményeket a számítógépes rendszerbe kell beírni.

Míg az elméleti kérdések a számítógépes rendszerben olvashatók és a kérdésekre a válaszokat a számítógépes rendszerben megadott lehetőségek közül kell kiválasztani.

A szorgalmi időszak utolsó hetében a Hallgató lehetőséget kap arra, hogy javító-pót feladatot adjon le. Szükség esetén a javító - pót alkalommal a Hallgató kettő beadott

feladat eredményét javíthatja.

Amennyiben a Hallgató nem adta le a kihirdetett időpontban a feladatát, abban az esetben a javító - pót alkalommal egy elmulasztott feladatleadást tud pótolni.

A Hallgatónak szem előtt tartania azt, hogy összesen két feladat beadását kezdeményezheti a javító - pót alkalommal.

A javító-pót alkalmon az a Hallgató is részt vehet akinek sikeres pontszámot kapott a leadott feladatára, de korábbi eredményét javítani kívánja. A félévi érdemjegy megállapítása automatikusan a jobbik eredmény alapján történik.

Amennyiben mindhárom leadott feladat legalább 25 pontos, akkor a a beadott szorgalmi feladatok pontszáma hozzáadódik a beadandók pontszámaihoz. Így a

félévi érdemjegy meghatározása az alábbiak szerint történik:

Összpontszám-félévi érdemjegy

75 – 89 elégséges (2)

90 – 119 közepes (3)

120 – 134 jó (4)

135 – jeles (5)

7. Az elégtelen félévi érdemjegy javítása

Az elégtelen félévi érdemjegy javítása a vizsgaidőszakban 2 alkalommal lehetséges, tudva azt, hogy egy vizsga alkalmával egy darab korábban sikertelenre minősített beadott feladat tananyagrészből történik a számonkérés. A vizsgára a NEPTUN rendszeren keresztül kell az ott megadott időpontokra jelentkezni, és a helyszínen .

8. Konzultációs lehetőség

A szorgalmi és a vizsga időszakban minden korlátozás nélkül lehet feltenni konzultációs kérdéseket a tárgy oktatójához címezve, e-mailben.

Ajánlott irodalom (könyvtárban és műszaki antikváriumban hozzáférhető)

- Pattantyús Á. Géza: A gépek üzemtana Műszaki Könyvkiadó, Bp.
- Füzy Olivér: Áramlástechnikai gépek Műszaki Könyvkiadó, Bp.
- Grúber József: Ventilátorok Műszaki Könyvkiadó, Bp.
- Fülöp Zoltán: Gázturbinák Műszaki Könyvkiadó, Bp.
- Komondy Zoltán: Hűtőgépek Tankönyvkiadó, Bp.
- Fülöp Zoltán: Gőzturbinák Tankönyvkiadó, Bp.
- Menyhárt József: Szellőzés technika Tankönyvkiadó, Bp.